

יעקב,

כתב ועיור אודרי ברגר,
תרגום לאה גולדברג,
ספריית-פועלים, 2005,
28 עמ', מנוקד,
לגיל הרך.

זהו סיפור מלא חן ותנועה על גן חיות עליזות ועל ילדים המבקרים אותן. קופים צחקנים בצד ג'ירף גבוה מקבלים בשמחה את המבקרים, אך המבקרים מחפשים דווקא את ההיפופוטם יעקב כבד התנועה. והוא? הוא עצוב ובודד. הילדים המודאגים נעזרים במפקח טוב הלב: "האם יעקב המסכן חלה?", "אולי חסר לו חבר למשחק?". ובאמת - המפקח מוצא פתרון, ודואג להביא לו היפו-היפו חדש המתגלה כ... בחורה העונה לשם פולה, והשמחה שבה למעונו של יעקב.

הספר הופיע לראשונה בשנת 1962, ומאז ועד עתה לא נס ליחו.

גברת חבית ועוד,

מרים רות, ציורים אבי כץ,
ספריית-פועלים, 2005,
70 עמ', מנוקד.

מרים רות בספר נוסף, מרגש ומעניין, על חוויות ילדותה בעיירה קטנה שהייתה שייכת לממלכה האוסטרו-הונגרית, סיפורים קטנים מחיי היום-יום בבית ובבית הספר של משפחה יהודית שאביה יצא למלחמת העולם הראשונה, נשבה ונעדר שש שנים מהבית. הסיפורים אינם עצובים: הם מספרים על משובות ילדות, על ריבים בין חברים, על הילד הרע ביותר וגם על הילד הטוב והנדיב, על מלכת הכיתה ועוד, כמו בחברות ילדים בכל מקום וזמן. העדרו של אב המשפחה מועלה כמעט בכל סיפור - עד שובו המשמח הביתה.

בספר 47 שירים חרוזים על נושא הפחד. המחברת אספה סוגים שונים של פחד: פחד אישי, פחד אקטואלי, פחדים על פי סיטואציות בתנ"ך, תיאורי הפחד מבחינה פיזיולוגית ועוד. "רשימת הדברים שאני פוחד מהם / היא שביל שאין לו סוף / אבל אני הכי פוחד / מהפחד עצמו" (עמ' 66). זו אחת האמירות הכוללניות בספר הרווי ודחוס במתחים

האומץ לפחד,

כתבה נאוה גמל,
ציורים יואב הרשטיין,
ספריית-פועלים,
2004, 79 עמ', מנוקד,
לכיתה ד' ומעלה.

ובפחדים. הסיטואציות התנכיות מותחות ביקורת על הכתוב; למשל: בשיר "שרה שרה": "אל תגרשי את שפחתך הגר/ ... את תחסכי מאתנו המון צרות" (עמ' 16). או בשיר "אחים בדם": "אילו קין לא היה הורג את הבל/... העולם היה לגמרי אחר" (עמ' 13). כאן לא הפחד בולט אלא הביקורת. סיטואציה אקטואלית בולטת בשיר "בארץ האינפחדים 2", שבו הדובר מונה מה לא יהיה: "לא בודקים את התיק בכניסה לקולנוע... ואם/החוט שמבצבץ מהתרמיל הוא דיסקמן או מטען חבלה"... (עמ' 39). האמירות בספר פסימיות מאוד: "תמיד מישהו מפחד ממישהו" (עמ' 61); "אולי קר/ השמש הזאת היא האחרונה שלי" (עמ' 73) ועוד. אך פה ושם יש גם מעט הומור: "מה יש לו לג'יק/ שגורם לאימא שלי לצרוח?" (עמ' 32). אין זה ספר לילדים קטנים. אין הוא משרה אווירה נוחה, וגם האומץ לפחד אינו ברור וקל לכל אחד.

כל אחד מסיפורי פוף מתאר אירוע מחיי היום-יום של דובון בגיל הגן הנעזר בחברתו הנמלה לילי. לדובון קשה להשתלב בגן, הוא אינו מכיר אף אחד, והנמלה לילי עוזרת לו בכך. זוהי סדרה לילדים צעירים בפורמט קטן עם איורים מאירי עיניים.

לבינה, הפרה מבנימינה, נמאס להיות כל הזמן באותה רפת, לאכול תערובת, חציר ותחמיק, להניב חלב טעים ואפילו לשמוע את שירתו של יגאל הרפתן. בינה רוצה שינוי בחייה השגרתיים. וכך, יום אחד, בעזרתו של ארז - המבין לנפשה - בינה יוצאת לטיול ברכבת העוצרת בבנימינה.

על כל מה שקרה באותה נסיעה מיוחדת, שבה "טיילו בעולם מחוץ לבנימינה, הצפינו לקריות, ירדו לראש העין, ברמלה ביקרו פרה אחת או שתיים"... וכן הלאה וכן הלאה, כתבה יונה טפר ברגישות, בהומור, בטוב לב ובעושר לשוני. גם פרות, כמה מדהים, רוצות שינוי. והסוף? "זה הסיפור על הפרה בינה, שגרה ברפת ליד בנימינה, הגשימה חלום, דהרה עם קטר, וחזרה מרוצה למרעה שבכפר".

1) פוף מוצא חברים ו-
2) פוף הולך להסתפר,
כתבה נעמי בן-גור, ציורים
פפי מרזל, הוצאת הקיבוץ
המאוחד, 2004, עמ' 23
כ"א, מנוקד, לגנים.

**בינה נוסעת
מבנימינה,**
כתבה יונה טפר,
ציורים דני קרמן,
הוצאת הקיבוץ המאוחד,
2004, עמ' 34, מנוקד,
לגנים ולכיתות א.

ילד בלונדון

כתבה: רעיה בלטמן,
ציורים: פפי מרול,
הוצאת: דוד רכגולד,
תשס"ה, 29 עמ', מנוקד.

25 שירים שבהם הדובר הוא ילד/ה. נושאי השירים הם מחיי היומיום: הילד שאינו רוצה להתקלח, אך מסכים אם פיל יתיז עליו מים ("מקלחת").
"ישבתי ובכיתי/שעה או יותר... /והרגשתי טוב בלב" (עמ' 20). הילדה רוצה נעליים חדשות כמו ל..., "אז למה חשוב / אם קצת צפוף / באצבעות" ("בחנות הנעליים").
הילד בא בטענות על כובע אדום, על אכילת לחמניה - כשכולם אוכלים פיתה עם פלאפל בקיוסק, ועוד. "כלם" השירים מחורזים, קצרים וקליטים, ובסופם בדרך כלל פואנטה. בשיר "הם הלכו לקולנוע", שוכב הדובר במיטה, וסופר/ מאחת עד שישים, /אולי יבואו בחמישים?" שפת השירים מובנת לילד, אין ביטויים "ספרותיים" והילד יזדהה עם הכתוב.

גמזצוב

כתבה: אבירמה גולן, ציורים:
יפה טלרק, ידיעות אחרונות/
ספרי חמד, 2005, 31 עמ',
מנוקד.
לגן וכיתות א' - ב'.

מהדורה מחודשת של סיפורים לקטנים - לפני השנה. בספר מקובצים 6 סיפורים העוסקים במחשבות והרגשות לפני השנה: קצת מפחדים, קצת חולמים, לא רוצים להפרד מאמא - אבא והרבה מדמיינים. המחברת מעלה בדייקנות וברגישות את עולמם של הקטנים. והסיפורים, הכתובים היטיב, מפחידים קצת - דווקא לפני השנה. ע"ק

סוס כחול וטילי

כתבה: הלן סטיבנס, תרגום:
שמעון-בנעט, מודן, 2004,
לא ממוספר, מנוקד.
לגנים וכיתות א'.

טילי מחליטה להתגבר על הביישנות שלה ולמצוא לה חברים, ילדים אחרים. היא נעזרת בחבר דמיוני: סוס הצעצוע שלה - טילי.
החבר עוזר לה בכל: מעודד אותה לרכב עמו למערב הפרוע, למשל, או לטוס איתה לירח - ואח"כ מה הבעייה למצוא חברות בגן השעשועים?
סיפור הנע בין הדמיון למציאות, ובו טקסט קצר וציורים גדולים, צבעוניים ומאירי עיניים. (נראה כי המחברת היא גם הציירת). ע"ק

נסיכה על סוס

ערכה מירי ברוך, ציורים
אלונה פרנקל, עם-עובד,
2003, מנוקד.
לכיתות ב' - ד'

חמישה סיפורים על מלכים, נסיכים ונסיכות. אלי רזה,
גאולה אלמוג, מירי ברוך, מרים ילן-שטקליס ויעל פישביין
כתבו על נסיכים רבי מעללים, על מלכים שתלטנים ועל
חכמים בארמון - המנהלים את הממלכה בעצותיהם
וב"חכמתם".

ברוב האגדות מופיעה דמות הנסיכה האחרת. לא הנסיכה
העדינה, הרוקמת ומחכה לגסיך על הסוס הלבן - אלא
הנסיכה האמיצה שרוצה ללמוד דו-קרב, לרכב על סוסים
ולהיות כאחד הנסיכים הבנים. כדברי האם המלכה
בסיפורה של גאולה אלמוג "זו כבר לא אגדה". "פמינה,
פמינה, נמאס לי הכל! במגרש כדור-סל את צורחת הידד.
הולכת עם חברים בלהוריד ת"ד, אוהבת להשתולל ללא
הסוס, להתחרות עם בחורים ברכיבה על סוס. במקום
לתפור את אוהבת לחפור, במקום לכבס את אוהבת
לחתור..."

ועוד כהנה וכהנה. גם בסיפורים האחרים מופיעות
הנסיכות כמבשרות הפמיניזם.
לאוהבי אגדות על מעללי נסיכות ונסיכים. ע"ק

ספר החלומות

המתהפכים

כתבה עמלה עינת,
ציורים אורית ברגמן,
הקיבוץ המאוחד, 2005,
לא ממוספר, מנוקד.
לגן וכיתות א' - ב'.

לגיל ורוני, אחריות קטנות, חלומות רעים. הן מתעוררות
בלילה וחולמות על ג'רפה ענקית, עם שיניים בולטות
ורגלים ענקיות או חלום דע אחר... בוקר אחד החליטו
השתיים להפוך את החלומות הרעים לטובים: הג'רפה
הפכה למצחיקה (בציור) ובציורים אחרים הן ציירו על מה
הן רוצות לחלום בלילה... ("איך אני טסה באוירון לאילת,
איך אני רוכבת בעמידה על האופניים החדשים שלי...)
הסיפורים המפחידים הופכים, בעזרת הציורים, לסיפורים
עליזים ומצחיקים של בוקר.
איוריה של אורית ברגמן, צבעוניים ומשלימים את
הסיפור. ע"ק

בית על גלגלים,

כתבה: רעיה בלטמן, ציורים:
גיל-לי אלון קוריאלי, הוצאת:
כתר, 2004, 131 עמ',
מנוקד.

לכיתות ד - ה
לכיתות ו - ז
לכיתות ח - ט
לכיתות י - יא
לכיתות יב - יג
לכיתות יד - טו
לכיתות טז - יז
לכיתות יח - יט
לכיתות כ - כא
לכיתות כב - כג
לכיתות כד - כה
לכיתות כו - כז
לכיתות כח - כט
לכיתות ל - לא
לכיתות לב - לד
לכיתות לה - לו
לכיתות לז - לח
לכיתות לט - לך
לכיתות לם - לו
לכיתות לז - לח
לכיתות לט - לך
לכיתות לם - לו

חוויות ילדות והרפתקאות של המספרת בקיץ אחד בבית סבה וסבתה. מקום הסיפור - בכפר בגולה, שבו מצויים גם צוענים. ריה, בת השש, נשארת לבדה אצל משפחתה בכפר, ונקלעת לבית "מבולגן", שאי סדר שורר בו. הכל מותר, חופש מוחלט לילדה שבאה ממשטר קפדני של נקיון וסדר. היא הולכת יחפה, אינה מתרחצת, יוצאת לראות צוענים ונרדמת בשדה. הדודים אומנים - האחד צייר, השניים האחרים מנגנים בתזמורת. ריה משתתפת בתיאטרון שבא לכפר. הפער בין החווי כאן לבין החווי בביתה גדול ומותיר רושם עז על הילדה. הספר כתוב בהומור ובקלילות והוא מאד קריא ומעניין. מומלץ. ל"ח

לא בופים בעין אחת,

כתבה: רעיה בלטמן, ציורים:
אירנה זינגרמן, הוצאת: דני
ספרים, 2004, לא מנוקד.
לכיתות ו' - ח'

זכרונות אוטוביוגרפיים של המספרת המתמקדים בראשית צעדיה בהוראה, וראשית דרכה כסופרת. היום הראשון בבית-הספר של המורה הצעירה מתואר בצורה חוויתית ומרשימה, החשש להיכשל וההתרגשות הרבה. מקרה אחד של תלמידה עובר בספר כחוט השני: רבקה, התלמידה היתומה הגדלה בבית סבתה, יוצרת בעיה למורה הצעירה. הביקור בביתה נכשל. המספרת מתוודה על פחדנותה, ובכשלונה להתקרב אל רבקה רוזף אותה ימים רבים.

עלילה צדדית על הקוף ז'נגו המצויה בספר, היא החוט המקשר אל סיפור היותה של בלטמן לסופרת. הצורך לכתוב על רבקה ולהתוודות על "חטאה" כלפיה, פורצים ויוצרים את הספר.

הסיפור נקרא בעניין רב וניכרים דברי אמת.

מומלץ. ל"ח

מעשה בצב, כלב ושני ילדים,

כתבה: רבקה מגן, ציורים: מושיק לין, הוצאת: קוראים, 2005, לא מצוין מס' עמ', מנוקד. לגן וכיתות א'

נאור וגיא מוצאים צב בגן השעשועים. הם נותנים לו שם, מטפלים בו וצובעים את משבצות שריונו. יובל עצר לידם וכדור חדש בידו. הם נמשכים לשחק עמו, אך חוששים שהצב יברח. נאור הופך את הצב על גבו וגיא מהסס. המספרת מתארת את ההוריו וסבלו של הצב ההפוך, שהילדים שכחוהו. עופר הגנן רואה את הכלב דוחף את הצב, ובא לעזרתו. והופכו. הוא השקהו בצינור, הצבעים ירדו והצב נשם לרווחה. כשחזרו נאור וגיא לא הכירו את הצב בלי הצבעים והגנן הסביר שאסור להפוך צב. הם לקחוהו לשדה ושחררוהו שם. אהבת בעלי-חיים ותמימות של ילדים קטנים בולטים בסיפור. התלבטות בין משחק בכדור והנאה מצב, מתוארת באמיתות ובאמנות. סיפור ל"ח מהנה.

מקרא: ל"ח - ד"ר לאה חובב, ע"ק - עדה קרן